

fruitteelt

- » Export blijft op peil ondanks fors lagere productie
- » Moment van verkoop en productie bepaalt inkomensvorming
- » Clubbrassen en Conference belangrijk voor toekomst van de sector

Branchebeschrijving

In de fruitteelt worden pitvruchten (appelen en peren), steenvruchten (pruimen en kersen) en kleinfruit (bessen, frambozen, bramen en dergelijke) geteeld. Appels en peren zijn de belangrijkste producten in de branche. De belangrijkste appelrassen zijn Elstar en Jonagold. Bij

de peren is de Conference verreweg het belangrijkste ras. Bij zowel appels als peren zijn de clubbrassen in opkomst. Deze exclusieve rassen worden op basis van een compleet marketingconcept ontwikkeld.

Trends en ontwikkelingen

Het fruitareaal in Nederland neemt de laatste jaren toe na een lichte daling in de beginjaren van deze eeuw. Per saldo is het areaal nu praktisch even groot als tien jaar geleden. De samenstelling van het areaal is intussen wel aan verandering onderhevig geweest. Grofweg verdween er 3.000 hectare appelareaal, waarvoor 2.000 hectare perenareaal en 1.000 hectare overig pit- en kleinfruitareaal in de plaats kwam. Het areaal clubbrassen is relatief beperkt, maar groeit snel. Naar verwachting zal de peer de appel binnen enkele jaren verdringen als fruitsoort met het grootste areaal in Nederland. De binnenlandse markt voor fruit is verzadigd, waarbij exotisch fruit aan belang wint. De export is voor de Nederlandse fruitteelt dan ook van steeds groter belang. De export kan jaarlijks sterk variëren, onder andere door variatie in de oogst als gevolg

van het weer (vorst, hagel, droogte). Daar valt maar in beperkte mate wat aan te doen, bijvoorbeeld door te investeren in hagelnetten. Op middellange termijn zijn de ontwikkeling van het areaal, de productiviteit en de focus op toegevoegde waarde bepalend voor de resultaten. De gemiddelde resultaten van fruitteeltbedrijven in 2010, zijn ten opzichte van 2009 sterk verbeterd door een betere prijsvorming en minder hagel-schade. Het moment van verkoop en de productie op bedrijfsniveau bepaalden uiteindelijk of het resultaat beter was dan vorig seizoen. In 2009 stonden de prijzen in het verkoopseizoen onder druk door een hoge productie, veel voorraden en de concurrentie van importfruit. De prijzen voor clubbrassen deden het beter, maar de prijsverschillen tussen de verschillende clubbrassen waren groot.

Onze visie

Lagere Europese productie van appels (-11%) en peren (circa -19%) én lagere Europese voorraden betekenen een goede uitgangspositie voor de prijzen. De hoogte van de uitbetalprijzen wordt mede bepaald door de aanvoer uit het zuidelijk halfmond, valutaontwikkeling en de afzet naar Oost-Europa. Investeren in toegevoegde waarde of schaalvergroting maakt de fruitteeltsector gezonder. Door schaalvergroting is het beter mogelijk om te investeren in bewaarfaciliteiten en sortering, waardoor het aanbod - en dus de prijzen - voor een deel kunnen worden gereguleerd. Bovendien maakt het de positie van de teler in de keten sterker. Toegevoegde waarde kan gerealiseerd worden door

te investeren in duurzame (residuvrije) teelt, service- en verkoopconcepten of maatwerk verpakkingen. Gezien de sterke positie van met name de Conference op de internationale markt, is het nog mogelijk de export uit te breiden. Clubbrassen lijken zowel bij appels als peren verder terrein te gaan winnen, waarbij niet alle clubbrassen succesvol zullen worden. Een geleidelijke toename van het areaal is nodig om de markt verder te ontwikkelen maar niet te overvoeren. Met een beperkt aantal goed op de consument afgestemde clubbrassen kan de sector met innovatie, productontwikkeling en focus op toegevoegde waarde de goede uitgangspositie behouden en verstevigen.

Kerngegevens

Aantal bedrijven met fruit: **2.670**

Aantal gespecialiseerde fruitbedrijven: **1.700**

Export appels: **104.263 ton**

Export peren: **216.668 ton**

Areaal fruit: **19.500 ha**

▶ waarvan areaal appels: **8.862 ha**

▶ waarvan areaal peren: **7.990 ha**

▶ waarvan areaal kleinfruit: **2.828 ha**

Websites

www.nfofruit.nl

www.fruitteelt.info

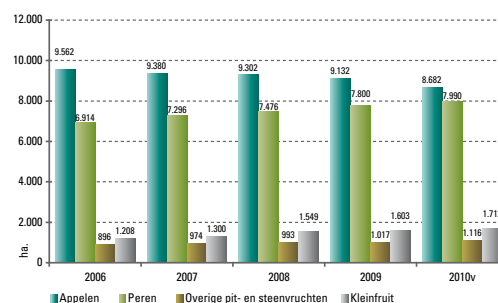
www.degroentenenfruit.nl

www.frugiventa.nl

Areaalontwikkeling

Bron: LEI, CBS

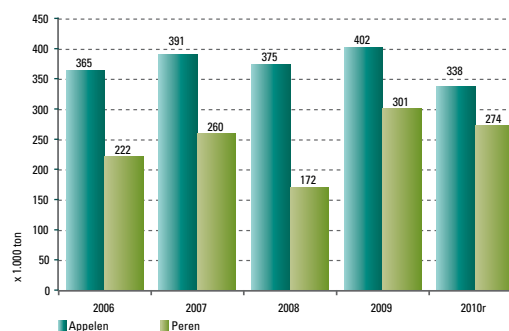
- ▶ Het belang van het areaal peren in de Nederlandse fruitteelt neemt al jaren toe. Het areaal peren bedroeg 7.990 hectare in 2010.
- ▶ Het areaal appels daalt jaarlijks met gemiddeld 2%. Door de opkomst van clubrassen zal het areaal appels de komende jaren naar verwachting minder krimp laten zien.
- ▶ Het areaal kleinfruit is de afgelopen tien jaar bijna verdubbeld.

Bruto productie

Bron: CBS

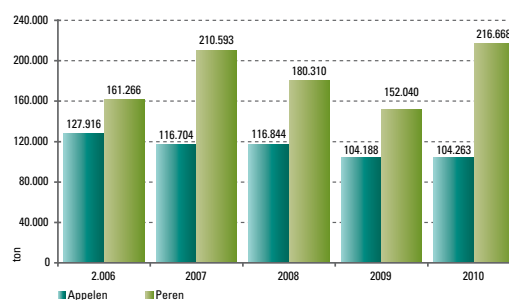
- ▶ De appelproductie in 2010 was de laagste van deze eeuw. In heel Europa was de productie lager vanwege ongunstige weersomstandigheden. De productie van nieuwe appellrassen nam wel toe.
- ▶ In 2010 was ook de perenproductie lager dan in het recordjaar 2009. Met een daling van de productie van bijna 10% was Nederland beter af dan het EU-gemiddelde (-17%).
- ▶ Door de lagere productie zijn de voorraden van appels en peren kleiner, wat gunstig is voor de prijsvorming.

Export van Nederlands fruit

Bron: Productschap Tuinbouw, KCB

- ▶ Ondanks de lagere oogst, is de export van peren in 2010 naar recordniveau gestegen. De toename van de export van peren werd in de eerste helft van het jaar geboekt.
- ▶ De export van appels bleef nagenoeg constant. Duitsland is het belangrijkste exportland voor appels.
- ▶ Nederland heeft een sterke positie op de perenmarkt in het Verenigd Koninkrijk. Rusland en Zweden zijn grote exportmarkten voor peren. De afzet naar Rusland verloopt grillig.

Inkomen uit bedrijf, opbrengsten-kostenverhouding

Bron: LEI

- ▶ Onder andere door de gunstige prijsvorming, is het inkomen uit bedrijf in 2010 fors toegenomen ten opzichte van 2009. Hierbij moet wel worden aangetekend dat 2009 een erg zwak jaar was voor de fruitteelt.
- ▶ Bedrijven worden geconfronteerd met hogere kosten voor gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen en arbeid. Door de lagere voorraden in 2010 zijn de bewaarkosten licht gedaald.

